

Kanada Magyar Ujság
 Kanada és az angol birodalom legterjedtebb és legolvasottabb magyar lapja.
 Megjelenik: szombaton
 Előfizetési ára évi \$3.00
 Kijelentés árától \$3.60
 Szombati kiadás: \$1.00
 és nyoma:
Winnipeg, Man.
 296 1/2 Main Street

Kanadai Magyar Ujság

Canadian Hungarian News
 Kanadai Magyar Ujság
 is the leading Hungarian Newspaper with the largest circulation in the British Empire.
 Issued every Saturday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 In foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
 Winnipeg, Man.

Főszerkesztő: HORDÓSY IVAN Editor

VOL V. EVFOLYAM

WINNIPEG, MAN., 1928. SZOMBAT OKTÓBER 13

NO. 42. SZAM.

Állítsuk fel a „Kanadai Magyarok Karácsonyfáját” Budapesten!

LUKÁCS SANDOR UR, AZ UTAZÁS TECHNIKAI, MEGRENDEZŐJE, VISSZAÉRKEZETT MAGYARORSZÁGBÓL — MÁR CSAK HAT HETIG LEHET JELENTKEZNI

A Kanadai Magyarok társasutazási kapcsolataiban újabb szép tervet készült most leendő utitársainkkal. A terv tulajdonképpen nem töltünk, hanem egy felkes kanadai magyar asszonytól ered, aki megkérte bennünket, hogy ne említsük meg nevét, de egyáltalán nagyra értékeljük és jónak találjuk, ha Kanada magyarsága a gondolatához csatlakozik, felekezett és politikai különbségekre való tekintet nélkül teljes egyetértésben csatlakoznak. Szent Karácsonynak, a szeretet estjének fenéke, meleg ünnepén.

Ennek a felkes kanadai magyar asszonynak levele, melyet lapunk szerkesztőjéhez, aki a karácsonyi csoportot vezetni fogja, — intézett — a következőképpen szól:

„... Ugye nem veszi rossz néven, ha valamire felhívom szíves figyelmét. Tavaly karácsonykor Budapest minden kerületében december 24-én este sok uccai rongyos gyerekek szerzett örömet az uccán felállított „Mindenkinek karácsonyi fája”. Amint hallom, már hónapok óta széleskörű bizottság dolgozik, hogy a „Mindenkinek karácsonyi fája” az idén mind általánosabb és szebb legyen. Ertesztésem szerint az Egyesült Államokban élő magyar családok talán kivétel nélkül mind ki akarják venni ebből a szép munkából a részüket a egy-egy város magyarsága szépen egyezik, hogy felszereljék minden jóval a maguk fáját. Nem kételkedtem abban, hogy meg fogja oldani a karácsonyi asszony a részét kérem ebben a munkában. Egyetlen életképes lehetőségnek a Kanadai Magyar Ujságot gondolom, kérem tehát, szíveskedjék a gondolatnak néhány sort szólni. Milyen szép lenne, ha az innen karácsonyra ha-

zutasodó magyarság találkoznék a kanadai magyarok nevét viselő karácsonyfával!

— Tavaly szépen, melegen rendezték meg ezeket az ünnepeket a korábbi években. Minden fa alatt volt ének és zene, és valamelyik helybéli ének vagy zenekar jóvoltából a szent minden fa alatt kiállításra került a városrész szegényei között az összegyűjtött holmi: ruhafélék, édességek stb. Körülbelül 30-50 dollárért lehet igen szép fát felállítani, azonban bővebb felvilágosítást nem tudok nyújtani...”

A Kanadai Magyar Ujság annyival is inkább örömmel teszi magáévá ezt a gondolatot, mert ismeri a kanadai magyarság jó szívét és biztos benne, hogy bármelyik itteni magyar testvér vagy család szívesen áldoz néhány centet, vagy dollárt a Kanadai Magyarok Karácsonyfájának felállítására, hogy ezáltal Karácsonyt szerezzen azoknak a szegény, nyomorúság, szenvedésben élő magyar testvéreknek, akiknek egyébként a Sora nem adott volna Karácsonyt. Erre a célra bárki adakozhatik, akár részt vesz a társasutazáson, akár nem. Ha egyes telepek külön gyűltenének, úgy Budapesten fel lehetne állítani például a békevári, stockholmi, punnettai, punnichi, otthoni, canal, wakawi, esterházyi, kaposvári lethbridgeri stb. magyarok karácsonyfáját. Ha azonban a gondolat iránt kevesebb lesz az érdeklődés, úgy csak egy fát fogunk felállítani az egész kanadai magyarság nevében. Bárkinek hozzájárulását, támogatását szívesen vesszük és felkérjük az érdeklődőket, hogy a tekintetben keressenek velünk érintkezést.

ÉPEN HOGY BEKERÜLTEK A KONZERVATIVOK N. S.-ban

A NOVASCOTIAI KORMÁNY KONZERVATÍV TAGJAI CSAK HÁROM HELLYEL ELŐZTEK MEG A LIBERALIS ELLENZÉKET A PARLAMENTBEN A MULTHETI VÁLASZÁSOKON. A KONZERVATÍV PART 43 KÉPVISELŐ KÖZÜL 23-AT, A LIBERALIS PART PEDIG HUSZAT VÁLASZTOTT.

Ujváry János lemondott az elnökségről

A Kanadai Magyar Ujság legutóbbi számában Dr. Ujváry Jánost, a Kanadai Magyar Szövetség volt elnökét a nyilvánosság előtt — több oknál fogva — kénytelenek voltunk felszólítani, hogy a Kanadai Magyar Szövetségben viselt elnöki tisztségéről haladéktalanul mondjon le.

Lapunk megjelenése után, hogy ezt a kényes ügyet a magyarság nyugalma érdekében lehetőleg legkevesebb megzavarásával el lehessen intézni, megegyszer újabb táviratot küldöttünk Ujváryhoz Regina-ba. A távirat szövege a következő volt:

John Ujvary 1620 Eleventh Ave. REGINA, Sask.
 Hivatkozással eheti cikkünkre, felszólításunkra, hogy az elnöki tisztségre lemondjon le az elnöki tisztségről, megemlékezünk, Reméljük, hogy a magyarságot a további megrázkódtatástól megkíméli. Válasza elmaradása esetén fenntartjuk magunkra a jogot a legmegfelelőbb eszközök megválasztására. Felkérjük, hogy a dolgot ne engedje a véletlekre és választás velünk táviratilag közölje.

KANADAI MAGYAR UJSÁG

Ujváry táviratunkra még aznap délután a következő tartalmu sürgönyvel válaszolt:

Kanadai Magyar Ujság 296 1/2 Main St. Winnipeg, Man.

Cikküket még nem olvastam, de éppen, mert a magyarságot megkímélni óhajtom minden további megrázkódtatástól lemondásomat már tegnap este közöltem a központi titkárral.

UJVÁRY

Ujváry lemondását másnap a Szövetség központi titkáráról érkezett levél külön megerősítette.

A magunk részéről az ügyet — Ujváry személyét illetőleg — befejeztek tekintjük. Ami az Ujváry irada ellen emelt panaszok ügyét illeti, ezek a winnipeg-i m. kir. konzulátusnál vannak elintézés céljából.

A Szövetség új helyzetével lapunk vezető cikkében foglalkozunk.

AMERIKA LESZEREL: TIZENÖT ÚJ HADIHAJÓ

WASHINGTON, október 8. — Az angol-francia paktum visszautasításával kapcsolatban az a felfogás alakult ki, hogy az amerikai flottát inkább fejleszteni, mint csökkenteni kell addig az időpontig, 1931-ig, amíg a tengerészetre vonatkozóan újabb megállapodás nem jön létre.

A tizenöt új hadihajó építésére vonatkozó javaslat a kongresszusban előreláthatólag minden akadály nélkül keresztül fog menni, legfeljebb néhány pacifista fog majd arra hivatkozni, hogy a Kellogg-féle háborút kiakasztó paktum aláírása után mi szükség van flottaszaporításra. Coolidge elnök is szívesen látna, mint azt több ízben beszédeiben kifejezte, a flotta gyérítését szaporítását.

ALIG KÖRÖNZTÉK MEG, MÁRIS MEG AKARTÁK GYILKOLNI AZ ALBAN KIRÁLYT

BELGRÁD, október 8. — AZ IT-TENI POLITIKA CIMU UJSÁG JELENTI, HOGY DURAZZOSAN (ALBANIA) KIVÉGEZTEK TIZENEGY ÖSSZEESKÖVÖT, AKIK AZ ÚJ KIRÁLY, AHMED ZOGU ELETE ELLEN TÖRTÉK.

A KIVÉGEZÉST HUSZONHÉG RAI VIZSGALAT ELŐZTE MEG. TÖBBSZÁZ POLGÁRT LETARTÓZTATTAK. A KIRÁLY PARANCSÁRA STATÁRIALIG ÁLLAPOTOT HIRDETTEK KI.

BERLIN, október 8. — Németország hivatalos közvéleménye hallgat a legújabb tengerészeti kavarodásban, de a színtalálások miatt neveznek azon, hogy a tengeri hatalmak között nincs egyezés.

ÓRIÁSI PRÉRITÜZEK PUSZTÍTOTTAK A NYUGATON

A saskatchewan-i Weyburnban 25 dollár pénzbüntetéssel sújtották Berthold Plato farmert, aki a Hume kerületben vigyázatlanság folytán préri tüzet okozott.

A préri tűz egyébként Saskatchewanban és Alberta egyéb részeiben is nagy pusztításokat végzett. Így például a Baldwinton kerületben, Saskatoontól kétszáz mérföldnyire északnyugatra 220 hold buza és zab égett el. A tűz elhárapítása miatt a kerület farmerai közül, mintegy ötszázan állottak csatasorba, hogy a közbe ellenséget leterítsék. Theodore, Dysart, Lumsden és Stuffer saskatchewan-i telepeken szintén nagy tüzek voltak, hasonlóan óriási prérítüzeiről tesznek jelentést Calgaryból, amely jelentés szerint az albertai Alderson kerületben mintegy száz ezer holdat pusztított el a tűz. A kár nagyságát még pontosan nem lehet megállapítani. Hasonlóan óriási prérítüzeiről jelentenek Lethbridgeről is.

Bizalommal néz a jövőbe Saskatchewan első polgára

GARDINER, SASKATCHEWAN TARTOMÁNY MINISZTERELNÖKE A HÉTEN IMPERIAL SASK.-BAN BESZÁMOLÓT TARTOTT A KORMÁNY POLITIKAI PROGRAMJÁRÓL. A BESZÁMOLÓ ELSŐSORBAN A TARTOMÁNY PÉNZÜGYI HELYZETÉVEL, UTPOLITIKÁJAVALL FOGALKOZOTT A NAGYGYŰLESEN TÖBBEN RÉSZT VETTEK A LIBERALIS PART TAGJAI KÖZÜL ÉS MAS, AZ EGESZ BIRODALMAT ÉRDEKLŐ PROBLÉMAK IS SZÓBA KERÜLTEK. IGY PÉLDAUL J. FRED JOHNSTON, A KERÜLET BIRODALMI KÉPVISELŐJE A BEVÁNDORLÁS KÉRDÉSÉVEL FOGALKOZOTT ÉS MEGÁLLAPÍTOTTA, HOGY AMIG A BIRODALMI KORMÁNY EGY BRIT BEVÁNDORLÓ KISZÁLLÍTÁSÁÉRT 16.71 DOLLÁRT AD, ADDIG MAS NEMZETISÉGŰ BEVÁNDORLÓ KANADÁBA VALÓ KISZÁLLÍTÁSÁT SEMMILYEN MÓDON NEM SEGITI ELŐ. NEM ÁLL MEG TEHÁT AZ AZ ÁLLÍTÁS, AMELY SZERINT A KORMÁNY NEM TAMOGATJA A BRIT BEVÁNDORLÁST.

GARDINER MINISZTERELNÖK KOMOLY ADATOKKAL TAMOGATTA A TARTOMÁNYI KORMÁNY JELENLEG KÖVETETT POLITIKÁJÁT. A BEVÁNDORLÁS KÉRDÉSÉRŐL SZÓLVÁ MEGÁLLAPÍTOTTA, HOGY A TARTOMÁNY 820.000 LAKÓJA KÖZÜLT 196.000 SZÜLETETT A BRIT BIRODALMON KIVÜLESŐ TERÜLETEN ÉS EZEK AZ IDEGENEK CSAK BECSULETÉRE VALHATNAK A TARTOMÁNYNAK.

FORRONGÁS AUSZTRIÁBAN

Wienert Neustadtból komoly forrongások hírt hozza a táviró. Ausztriában háromszáz kommunistát letartóztattak.

MAGYAR ZONGORAMŰVESZNEK NAGY SIKERE WINNIPEGEN

Amint azt múlt számunkban előre jeleztük, Putnik Lulu, Winnipeg magyar származású zongoraművésznője szintén fellépett a Mens Musical Club október 6-án a hangyarányán, amelyen Winnipeg legkiválóbb művészeivel csillagították tehetségüket.

A Musical Arts Building szüföldéig megtelt nagytermének bájosnagú már megjelenésekor zörgő tapsokkal üdvözölte Putnik Lulut, kinek csodálatos zenei készsége és magával ragadó temperamentuma oly lebilincselő erővel tolmácsolta a nagy senektől remekelt, hogy a meghatót hallgatóság tomboló tapsviharral köszönte meg a magyar művésznő minden egyes játékát.

Válik a kanadai milliomos a magyar leánytól

PARIS, szeptember 30. — A két híres magyar származású Dolly nővér közül arról, aki férjhez ment Mortimer Davies, kanadai multimilliomos már megjelenésekor zörgő tapsokkal hoz, legutóbb az a hír terjedt el, hogy válik a férjétől.

Dolly Rózsika már több, mint egy éve felesége Mortimer Daviesnek, a „kanadai Rockefeller” leszármazottjainak. Rózsika férjét egy kis család érte a végrendelet kihirdetésékor. Ugyanis a Davis-fia százötven millió dolláros vagyonnak volt a várományosa, mikor azonban apja halála után a végrendeletet felbontották, az derült ki, hogy „csak” évi két millió dollár járulékat kap és örökségének tényleges éves bevétele csak ötven év múlva lesz.

Davis ki akarta tagadni a fiát, mi kor megtudta, hogy Dolly Rózsikát feleségül akarja venni. Nem akarta megváltoztatni a multimilliomos e százötven millió dollár örökségét, hogy az ő második felesége is kőrista leány volt. A nagy vagyonban most a második feleség és Davis fia egyenlően osztozik.

MAGYAR ZENEI GÉNIUSZOK ELISHERÉSE

PHILADELPHIA, október 8. — A „Musical Fund Society of Philadelphia” 10.000 dolláros díjat külföldi zeneszerzők nyerték el.

A 6.000 dolláros első díjat elosztották Bartók Béla, nagynevű modern magyar komponista és Alfredo Casella olasz muzikusa között.

Ugyanakkor olvassuk a londoni „Times”-ban, hogy Kodály, a másik nagy magyar zenei génius, Londonban aratott óriási sikert „Psalmus Hungaricus”-ával, melyet a mostani idők egyik legklasszikusabb alkotásának jelölt meg a kritika.

A szülőháza kitárt karokkal vár bennünket

Ami a társasutazásunkat illeti, a héten többnapos magyarországi tartózkodás után visszatértünk Kanadába Lukács Sándor, a White Star-Red Star kanadai magyar képviselője. Miután ezidén egy White Star hajóval, a Baltic-kal utazunk haza, Lukács Sándorral hosszabban elbeszélgettünk és Lukács Sándor ur elmondta nekünk, hogy odahaza, Magyarországon máris a legnagyobb érdeklődéssel és szeretettel várják a kanadai magyarok első csoportos kirándulását. Odahaza most már elég jól ismerik a kanadai magyarság helyzetét, és nem akarják elhinni, hogy itt egy ilyen csoportos utazásra képesek legyenek nagy területen elszórt magyarok. Éppen ezért igen fontos lenne, hogy a karácsonyi utazás való minél nagyobb megjelentésünkkel dokumentáljuk a szülőháza előtt egyedségünket.

Az utazás részleteinek technikai kivitelezésén igen nagy segítségünkre lesz Lukács Sándor ur, akinek nevét a kanadai magyarok jól ismerik és aki a legújabb ügyekben már évtizedek óta áll. Felkérjük ezen az utazás utitársainkat és leendő utitársainkat, hogy Lukács Sándor urat ajándékozzák meg a legteljesebb bizalmukkal, és legyenek segítségére ebben, a vállalkozásunkat érdeklő szép és nemes munkában. Lukács Sándor ur szívesen meglátogatja személyesen is a

Küldje be az ötven centet a Képes Nagy Naptárral!